

Fullmäktigemotion / Utarbetande av ett klimatprogram

Tekn 20.05.2025 § 34

Beredare: Teknisk chef Janne Kaulio, tfn 044 357 5503

De Gröna i Pyttis har lämnat in en fullmäktigemotion om att utarbeta ett klimatprogram för Pyttis kommun. Fullmäktigemotionen bifogas som bilaga.

I Finland beslutades det år 2023 om en ändring av klimatlagen (Lag om ändring av klimatlagen 108/2023), enligt vilken kommunerna ska utarbeta eller uppdatera en klimatplan minst en gång per fullmäktigeperiod. Lagen finns tillgänglig på <https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2023/20230108>.

År 2024 beslutades det om en ytterligare ändring av klimatlagen (Lag om ändring av klimatlagen 896/2024), enligt vilken skyldigheten från 2023 att utarbeta en klimatplan för kommunerna upphävdes. Lagen finns tillgänglig på <https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2024/20240896> och trädde i kraft den 1.1.2025.

Grunderna för beslutet från 2024 presenteras i regeringens proposition till riksdagen om ändring av klimatlagen RP 151/2024. I propositionen föreslås att skyldigheten för kommunerna att utarbeta en klimatplan upphävs. Samtidigt föreslås att lagens tillämpningsområde ändras så att klimatlagen inte längre gäller kommunala myndigheter. Regeringens proposition med motiveringar finns tillgänglig på <https://www.finlex.fi/sv/esitykset/he/2024/20240151>.

Motiveringar i RP 151/2024 för att upphäva skyldigheten från 2023:

"Behovet av lagändringen grundar sig på statens ekonomiska anpassningsåtgärder. Enligt bilaga B i statsminister Petteri Orpos regeringsprogram, som gäller ekonomiska beslut, ska skyldigheten för kommunerna att utarbeta klimatplaner upphävas genom en lagändring. Det årliga anslaget på 2 831 000 euro för kommunernas klimatplaner, som ingick i planen för de offentliga finanserna 2023–2026, tas bort. Anslaget har inte längre inkluderats i budgeten för 2024 eller i planen för de offentliga finanserna.

Av Fastlandsfinlands 293 kommuner har fler än 85 kommuner för närvarande en egen klimatplan.

Nästan alla städer med över 100 000 invånare och majoriteten av städer med över 50 000 invånare har en klimatplan. Stora och medelstora kommuner är de viktigaste aktörerna för att minska klimatutsläpp. Att uppnå nationellt betydande utsläppsminskningar genom små kommuners klimatplaner är mindre sannolikt. Utarbetandet av planerna ökar den administrativa bördan både för kommunerna och staten, och det är svårt att identifiera en tydlig potential för utsläppsminskningar genom

klimatplanerna. Förslaget skulle samtidigt minska kommunernas uppgifter och delvis avveckla regleringen.

Förslaget har beretts som tjänsteuppdrag vid miljöministeriet. Vid beredningen har man utnyttjat utredningar och material som tagits fram i samband med tidigare ändringar av klimatlagen (108/2023) samt synpunkter från centrala intressentgrupper."

Mål i RP 151/2024:

"Målet med förslaget är att bidra till att balansera statens ekonomi och minska kommunernas administrativa börda. Enligt statsminister Petteri Orpos regeringsprogram ska skyldigheten för kommunerna att utarbeta klimatplaner upphävas genom en lagändring.

Kommunerna kan fortsätta sitt planmässiga klimatarbete på frivillig basis och därigenom stödja uppnåendet av klimatlagens mål. Kommunernas frivilliga klimatarbete skulle stödjas genom att Finlands miljöcentral fortsätter att upprätthålla tjänsten för kommunernas utsläppsdata."

Ett av målen i strategiprogrammet som godkändes av Pyttis kommunstyrelse den 26.8.2024 är att "hitta det mest kostnadseffektiva sättet att producera tjänster med bibehållen kvalitet, hålla organisationen strömlinjeformad och kommunalskatten konkurrenskraftig."

I Pyttis kommun har frivilligt klimatarbete utförts där det har varit ekonomiskt motiverat, till exempel genom att bygga solkraftverk, använda artificiell intelligens för att hantera fastigheters förhållanden, välja uppvärmningssystem, genomföra energibesparingsåtgärder i fastigheter och gatubelysning, förbättra effektiviteten i lokaler, erbjuda personalen cykelförmån, utveckla kollektivtrafiken till att bli mer klimatvänlig, erbjuda vegetarisk mat en gång i veckan och övervaka matsvinnet.

Som konstateras i RP 151/2024 är det osannolikt att små kommuners klimatplaner skulle leda till nationellt betydande utsläppsminskningar. Dessutom ökar utarbetandet av en klimatplan kostnaderna och den administrativa bördan för kommunen, och det är svårt att identifiera en tydlig potential för utsläppsminskningar. Att utarbeta en klimatplan skulle därför strida mot kommunens mål att hitta det mest kostnadseffektiva sättet att producera tjänster och hålla organisationen strömlinjeformad och kommunalskatten konkurrenskraftig.

Eftersom lagen inte kräver att kommunerna utarbetar en klimatplan och eftersom klimatmålen kan uppnås utan en sådan plan, kan Pyttis kommun fortsätta sitt planmässiga klimatarbete på frivillig basis och därigenom stödja uppnåendet av klimatlagens mål, precis som hittills.

Klimatplanen är dock en viktig fråga som vore ändamålsenlig att behandla i samband med kommunens strategiska uppdatering. När fullmäktigeperioden byts ut blir det aktuellt att uppdatera Pyttis kommuns strategi hösten 2025, och behovet av att utarbeta en klimatplan bör behandlas i samband med denna uppdatering.

Beslutsförslag: Tekniska nämnden föreslår för kommunstyrelsen och vidare för kommunfullmäktige att de antecknar redogörelsen för kännedom och att motionen anses vara slutbehandlad.

Beslut: Godkändes.

Kstyr 11.08.2025 § 119

Beredare: Teknisk chef Janne Kaulio, tfn 044 357 5503

Beslutsförslag: Tekniska nämnden föreslår för kommunstyrelsen och vidare för kommunfullmäktige att de antecknar redogörelsen för kännedom och att motionen anses vara slutbehandlad.

Beslut: Godkändes.

Kfullm 01.09.2025
79/11.06/2025

Beredare: Teknisk chef Janne Kaulio, tfn 044 357 5503

Beslutsförslag: Kommunstyrelsen föreslår för kommunfullmäktige att de antecknar redogörelsen för kännedom som svar på motionen och att motionen anses vara slutbehandlad.

Beslut